

عنوان مقاله:

ارائه چارچوبی تحلیلی برای سنجش الگوی شبکه معابر: مقایسه تطبیقی محدوده های خودسازمان یافته شهر تهران

محل انتشار:

پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره 54، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

آتوسا آفاق پور - پژوهشگر دکتری برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشکده شهرسازی، دانشگاه تهران، ایران

سیامک بدر - دکتری برنامه ریزی شهری و منطقه ای، گروه شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

فرم شهری نمایانگر ویژگی های کالبدی شهر و فرایندهای غیر کالبدی (اقتصادی، اجتماعی و سیاسی) نمود یافته در کالبد است و شبکه معابر یکی از اجزای مهم و پایدار آن محسوب می شود. این مقاله درصدد آن است تا با ارائه یک چارچوب تحلیلی و معرفی شاخص های مناسبی که وجوه مختلفی از الگوهای شبکه معابر را هدف قرار می دهند، امکان بازشناسی روش مند این الگوها را فراهم آورد و در این فرایند، سه بعد پیکره بندی، ترکیب بندی و ساخت (که به این ترتیب با شاخص های توپولوژیک، ریخت شناسی و متریک متناظرند) را به کار گرفته است. نوآوری پژوهش را نیز می توان در دو جنبه به کارگیری رهیافت شبکه در مدل سازی (در مقابل توصیفات کیفی متداول در پژوهش های داخلی) و تولید چارچوب تحلیلی با انباشت مجموعه شاخص های متفاوت و متناسب با اطلاعات در دسترس، برشمرد. پژوهش پیشرو به تحلیل الگوهای شبکه معابر (که به دودسته خود سازمان یافته و از پیش طراحی شده تقسیم بندی می شود) در محدوده های خود سازمان یافته که بدون هیچ طرح از پیش اندیشیده شده ای طی زمان به وجود آمده اند (و عموماً بی نظم، تودرتو و پریپیچ و خم توصیف می شوند) می پردازد و ویژگی ها و قاعده مندی های مشترک حاکم بر آن ها و وجوه تشابه و تفاوت آن ها را ردیابی می نماید. به کارگیری چارچوب تحلیلی در پانزده محدوده مطالعاتی خود سازمان یافته در شهر تهران نشانگر آن است که نه تنها الگوی پیکره بندی شبکه معابر در تمامی محدوده ها با یکدیگر مشابه و از نوع T-tree است، بلکه تحلیل های تری پلات انجام شده هم موید تشابه الگوی ترکیب بندی و ساخت شبکه معابر در این محدوده ها علی رغم وجود برخی تفاوت ها است که از وجود نظمی مشابه اما پیچیده و پنهان در آن ها حکایت دارد.

کلمات کلیدی:

الگوی شبکه معابر، پیکره بندی، ریخت شناسی، ساخت، خودسازمان یافته

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1580183>

